

Šibenski iši

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XIV — BROJ 729 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

ŠIBENIK, 7. RUJNA 1966.

DAN MORNARICE

Dvadeset i četiri godine su prošle od onoga 10. rujna kada je organizirano i formalno potvrđena činjenica da na obali i otocima našeg doma puške protiv okupatora poslje prvi bojni zov naše druge 1941. godine.

Toga dana vrhovni komandant NOVJ drugi donio je historijsku odluku da se počne sa stvaranjem jedinice Mornarice. Odluka o formiranju mornaričkih jedinica imala je kruhan vojnički i politički značaj za vitak oslobođilačke borbe na moru. Prema su ujeti bili neuporedivi ženjani nego na ostalim sektorima borbe protiv okupatora, dejstva na domu bila su sve intenzivnija i igrala su sve značajniju ulogu u narodnooslobodilačkom ratu i socijalističkoj revoluciji.

Proces razvitka JRM predstavlja jedinstven primjer uspješne primjene načela partizanskog načina ratovanja u konkretnim uvjetima jedne bitke. Raspoložujući jedino s improviziranim flotilama, sastavljenim od linijskih brodova naoružanih lakić automatskim oružjem, Mornarica NOVJ u tehničkom pogledu predstavljala je najslabiju ratnu flotu u drugom svjetskom ratu. Uspriks tome, ona je postigla veoma zapažajuće rezultate. Njeni borci, većinom rođeni na moru, na tu koju su dobro navravali za koju su čvrsto bili vezani, ispoljili su izvanrednu hrabrost, disciplinu, tako da su prvo Italijani, a kasnije i Nijemci angažirali protiv njih sve moderne ratne brodove, među kojima čak i krstarice. Bez mira na tehničku i brojčanu superiornost neprijatelja, jedinice Ratne mornarice izvršile su 95 većih napada na neprijateljev pomorski saobraćaj, desetine desantnih prepada i taktičkih desanata, pet krupnih operacija — taktičkih desanata i niz drugih akcija, da bi konačno 5. svibnja 1945. godine naoružani brod »Uđarnik« sa službenom oznakom „8“ uplovio u Trst, kao prvi saveznički brod u drugom svjetskom ratu.

Kako je teklo stvaranje naše RM, najbolje ilustruje Titov riječi: «Ačin kako smo mi pristupili stvaranju partizanskih pomorskih odreda je potpuno sličan stvaranju kopnenih partizanskih snaga. Nije bilo brodova, ni oružja, ni arsenala, ni škola za pomorske kadrove. Bili su no ljudi u Dalmaciji, koji su bili spremni da se bore na moru protiv okupatora, bilo čime i bilo na čemu». I dalje: »Ona se kao i čitava naša mornarica, radala u mukama krvavog rata, radala se iz krvu naših boraca lanima velike tragedije naših naroda. Ona nije išla u borbu gotovim dovim, jer ih nije ni bilo, bili su samo goloruki ljudi, jer nije bilo ni žita. Sve je trebalo osvajati od neprijatelja, a to je jedan od onih elemenata koji čine našu oslobođilačku revolucionarnu borbu besprimjerenu.«

Istovremeno i paralelno, jer drukčije nije moglo ni biti, udareni su ujeli našem pomorstvu uopće.

Prve škole — kursevi i prve radionice »remontni zavodi« i »brodogradilišta« radali su se iz žuljevitih ruku radnika naoružanih puškom i nombrom.

Pra prekomorska prevoženja naše »trgovačke mornarice« preko skih polja, a ispod kukačkih krijeva fašističkih aviona, rezultirala su etinama tisuća prevezenih staraca, majki i djece i desetinama tisuća a materijala za borce na frontu.

I tako stoljećima, od senjskih uskoka, neretičanskih gusara, ruskih mletačkih iz Boke Kotorske do pobune bokeljskih mornara i dalje na lito-slobodarski tradiciji, do samoustašnja Mašere i Spasića, pa sve našeg kormilara na glavnom komandnom Mostu — druga Tita, koji plave puteve — »plavu grobnicu« pretvorio u puteve mira i u višem nacionalnom kontekstu, kada Jadran predstavlja jedan mali dio integratnog čovječanstva koje želi mir, mi se sa posebnim ponosom podamo na 10. rujna 1942. godine, kada su postojali samo drveni brodovi, ljudi čelična srca, Partija i Tito!

I kada danas ljudska misao uz tehnička dostignuća osvaja međudane prostore, koje se ne mogu mjeriti ni miljama ni godinama, radnici Ratne mornarice i pomorstva prerastaju međunarodne i sudržavne granice i poštuju Rad i Čovjeka — Partiju i Vrhovnog Komandanta.

KAPETAN FREGATE
Valentin Peroković

eka postplenumska izjašnjenja na našoj komuni imaju dosta nastranosti. U organizacijama su odjednom oživjele tzv. brze i bržeboljevovići koji s mitingaškim »šakama uvis« blagojavaju tražiti »besavjesne«, »birokratske«, »neprijateljske«, »utidruštvene« i slične ljudi. Zanavijek bi oni od takvih učinili i bezgačnike.

Donatijevanje izvjesnih »argumentiranih smjesa« i u život jih dojucerašnjih suradnika nije za njih nikakva deformacija. Poluistine s ulice i »revolt mase«, kakav god on bio, oružje im kojim se iznove služe po tko zna koji put.

Uraštanje u »suštinu plenuma« parola je kojom bi išli do mrča, ali samo kad se te suštine ne tiču i njih.

Uširoko znaju kudjeljati bolje od ikakvih starih kudjeljača, značajući (jer neće da znaju) da se vreteno uvijek vrti uokrug. Atmosfera koja im odgovara takva je da je u njoj normalan ulog (čitat: trpeljivo podnošenje protuargumenata) isključiv mogući.

Birokrat im je svaki onaj koji nije s njima — gubidanković koji nije bar toliko smion da u brk skreće nekome od »viših« je turistikreditat, nekadašnji besplatnojedac mesa, zataški, banketosučesnik, protekcionar i slično.

Nasjedanje — izraz je kojim će vas začas obespraviti ili olovaviti.

druge strane, sijaset dvostručnih termina kotrlja se ulicama od usta do usta ili po različitim zapisnicima da bi im i orelju srž trebalo tražiti jedan ljudski vijek. Jer, šta inače će izrati: »govorimo konkretno«, »nisi principijeljan«, »to je ličnoj osnovi«, »i ja sam za strogi, ali humani pristup«, »neka utvrdi šta je istina, a što neistina«, »to me vrijedi«, i slično — ogotovo što takve dvostručnice upotrebljavaju svi koji diskutuju, tako da se zaista opravdano može pitati: tko je zadužen nešto utvrditi konkretno i da to iznese?

Interesantno, ali zasvagda su svetačke čistoće i jedni i drugi pravo dok jedan ne počne: »Znate, drugovi, dosad sam šutio, ovo sada moram reći, jer će se pokazati tko je on... ili «Onu» o njemu daš sam samo zato da mu pomognem, ali sada vi... i povlačim je, i tako dalje). Bilo kolik da im je protot — došte ga ne iznose.

Nastup AN MAS koristi se često prema raspoloženju istih. Gde su onda istine o deformacijama, a gdje poluistine? Gde koji su griješili, a gdje bezgrešni (ako ih ima, te zar zaista imaju sa božanskog koljena, »ljiljan u kom bog počiva« — kako jedan pjesnik simbolista). I, mogu li se ljudi dijeliti na grešne i bezgrešne (kao rotkinje i neročkinje, biljnjedi i mesojedi, ježnjaci i drugi)?

lenum je postavio da tražimo istine, i to one koje su uzrokovali deformacije u našem društvu i one koje će društveni razvoj zati. Drugim riječima, zapitajmo svaki sebe i »svoje bližnje« emu, a ne samo o nečemu. Odgovor tek onda može nadoci. A m se ponovo zapitajmo:

— da li je korisnije da utvrdimo kako se iks ipsilon jednom

ZAJEDNIČKI PLENUM OPĆINSKOG ODBORA
SOCIJALISTIČKOG SAVEZA I OPĆINSKOG SINDIKALNOG
VIJEĆA RASPRAVLJA O MATERIJALNOM POLOŽAJU
ŠIBENSKOG ŠKOLSTVA

Samodoprinos - jedino rješenje

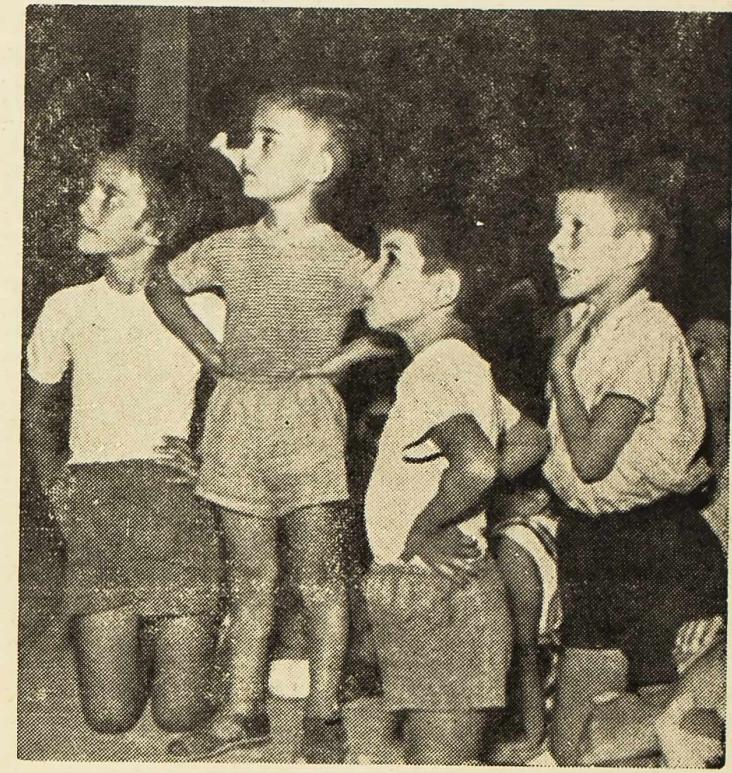
Neće se kazati ništa novo ako se konstatira da šibensko školstvo iz godine u godinu prati čitav niz neriješenih problema. Pored ostalog, učionički prostor sasvim je neadekvatan potrebama suvremene nastave, a mnoge školske zgrade nalaze se upravo u žalosnom stanju. Istina, u posljednje tri godine za rješavanje prostornog problema šibenskih škola uloženo je više od 170 milijuna starih dinara, ali to ni izdaleka nije bilo dovoljno da se uklone mnogobrojne teškoće.

O materijalnom položaju šibenskog osnovnog i srednjeg školstva raspravlja se i na zajedničkom plenumu Općinskog odbora Socijalističkog saveza i Općinskog sindikalnog vijeća. Nakon svestrane analize finansijskih mogućnosti šibenske komune došlo se do zaključka da se izlaz iz sadašnje veoma nepovoljne situacije može bar donekle sagledati u — samodoprinosu za školstvo. U tom smislu doneseni su i zaključci.

Najzajedničkom plenumu čula su se dva prijedloga o uvođenju samodoprinosa. Prema prvom prijedlogu, kojem je i dat prioritet, građani bi u našrednji pet godine za rješenje materijalnih problema školstva odvajali od svojih osobnih primanja 1 posto. Na taj način u pet godina sakupilo bi se 1 milijard u 200 milijuna starih dinara. Prema drugom prijedlogu, samodoprinos bi se uveo na rok od tri godine, a iznosio bi 1,5 posto od osobnih primanja, pa bi se na taj način akumuliralo oko 900 milijuna starih dinara.

Plenum se izjasnio za samodoprinos. Konačna riječ o tome čut će se na referendumu građana, a prije toga o samodoprinosu raspravljati će se u radnim organizacijama i organizacijama Socijalističkog saveza.

Na te skupove, zaključeno je na plenumu, izići će se sa opširnim materijalom, koji će, uz ostalo, sadržavati i program gradnje novih školskih zgrada, kako u gradu, tako i na širem području naše komune. (B)

Da bi im u školama bilo bolje

Nisu došli na sastanak

»Rivijera« broj 30 članova, ali ih je na sastanak došlo samo osamnaest. Sat vremena se raspravljalo o tome da li da se sastanak održi ili ne. Odlučeno je da se odgodi.

Ugostiteljstvo je specifična djelatnost. Ljudi su zaposleni na terenu, po objektima koji još posluju, ali svejedno nema opravdanja za one koji nisu pristupili sastanku, a pogotovo što unaprijed nisu ni pokušali da opravdaju svoj izostanak.

Naravno, sastanak je morao biti odgođen.

U prošli ponedjeljak bio je zakazan sastanak osnovne organizacije SK hotelsko-turističkog poduzeća »Rivijera«, lako su bili obaviješteni deset dana prije (putem posebnih poziva), na sastanak nije došlo dvo-trećinska većina, koja po statutu može donositi odluke i zaključke.

Organizacija Saveza komunista

mogim teškoćama još od svoga osnutka. Rješavanje tih problema bilo je na dnevnom redu ovog sastanka komunista. Pa ipak sastanak nije mogao da ih okupi većinu. A upravo se na njemu očekivalo da će se komunisti do kraja založiti da se iskristaliziraju problemi poduzeća i međusobnih odnosa.

Sastanci će se ipak održati, jer su ponovo zakazani. Komunisti koji su prvi put prisustvovali tražili su da se oni drugovi koji su neopravdano izostavili pozovu na odgovornost.

Međutim, moglo bi se zaključiti da se ovdje radi o slaboj zainteresiranosti nekih drugova za probleme njihovih kolektiva, a koje oni kao komunisti trebaju i moraju rješavati.

J. Č.

Bržeboljevovići i »revolt mase«

Ima i drugih pitanja za diskusiju

najevo društvene ribe ili mesa?

— kako je nekom zgodom vodio ženu i djecu na izlet društvenim kolima ili čamcem?

— kako je izmedu stotina onih koji su digli turističke kredite i on — iks ipsilonović?

— kako on nije pozdravio alfa-betu, nego samo gama-deltu?

— kako je drug izvjesnih »nedugova« koji su pogriješili?

— i kako se ponaša bahato?

Ili je korisnije da utvrdimo: zašto nam nije išlo samoupravljanje? zašto još dajemo niske plaće, a ne učinak? zašto još nismo prešli na skraćeno radno vrijeme? zašto su nam polj-zadruge trgovacke, a ne proizvodnja? zašto nam je dohodak po zaposlenom za 13.000 dinara manji od republičkog prosjeka? zašto trgovina, koja ostvaruje 17 milijardi bruto-produkta, nema nijednog ekonomista? zašto ugostiteljstvo, koje ostvaruje milijardu i 300 milijuna dinara prometa, također nema nijednog ekonomista? zašto neke radne organizacije uporno ne žele integraciju, već životarenje sa trideset tisuća plaće? zašto smo iks puta konstirali da nam ideoško-politički rad stagnira, da je problem za pošljavanja, naukovanja i školovanja kod nas osobito izazet, da imamo 22 posto nepismenih ljudi, da su nam radni kolektivi slabu informirani, da recracija i sport kod nas tek »cvile u povoju«, da meduljska trvadja nismo prevladali, da pravilan odnos između birača i Skupštine općine nije razvijen, da u radu Saveza komunista treba da tražimo bolje metode rada, bolje usaglašavanje akcija, i slično?

Kad smo rekli »ili je korisnije, nismo rekli da je korisno piti se samo o ovom drugome, već da bi tome trebalo dati prioritet. Međutim, stiće se učisak da neki ljudi na to potpuno zaboravljaju i da su plenum shvatili kao »svoj trenutak« za »čišćenje griješaka«.

Nije rijetko da takvi na takvo »čišćenje« pozovu i novinare da javnosti prenesu ono što oni imaju reći. Kad tamo, novinu je često u situaciji da ustvrdi kako se zaista »radio miš« ili kako je višesatni skup opterećen onim »ja tebi, ti meni« i »rekla-kazala« argumentima.

Prije smo spomenuli i izraz »revolt mase« (»masa priča«). Da bismo taj revolt iskazali slikovitije, ispričati ćemo jednu karakterističnu priču koju smo ovih dana čuli: Neki se rukovodilac, pravoborac i poslanik (nije s našim komunistom) prije plenuma vozio društvenim kolima. Postiže plenuma — bio je zbog toga javno višeputa kritikovan. On se složio s kritikom i počeo da se odredišta voziti kamionima, aki bi išli u tom pravcu. Vozio se i seoskim kolima. Vidjeviš to, oni isti ljudi iskoristili su novi »revolt mase« da nekim organima otvoreno kažu kako ih nije sram da se on — pravoborac, rukovodilac i poslanik — vozi kamionima i seoskim kolima!

Što se tiče metoda rada u SK, o tome je na sastancima bilo malo mišljenja i prijedloga, kao da se nekako shvatilo da pravoborac obraćunati s griješnicima i uzurpatorma. Vjerujemo da su baš zbog toga ostala nedirnuta, na primjer, slijedeća pitanja: da li su unutrašnji odnosi u SK i princip organiziranosti takvi da ih treba mijenjati, pa možda i program SK (smislu razdoblje i dopune), jer je poslije njega donesen i novi Ustav, a imali smo i reformu i niz drugih akcija? da li u SK postoji kriza realizacije onih ideja i one politike koju je sam Savez kreirao i zašto? da li sistem da o nečem prvo zauzme stav CK i da on prvo kaže svoju riječ odgovara našim sadašnjim uvjetima, kad intenzivno afirmiramo samoupravljanje i nove odnose u društvu? da li smo dovoljno založili za to da članovi SK budu obaviješteni o svemu što se raspravlja u forumima i kako se tko u njima postavlja, ili želimo da nam i dalje stižu instrukcije i zaključci?

O takvim i sličnim pitanjima također je trebalo da raspravljamo. O njima je bilo riječi i na IV plenumu. Međutim, u svome potrazi za onima koji su griješili, propustili smo da govorimo i o tome.

Zato mislimo da bi u periodu koji je neposredno pred nama više pažnje trebalo posvetiti unutarpartijskim odnosima i sistemu rada, stvaranju partiskog kadra koji bi bio sposoban da realizira ono što smo usvojili, javnosti djelovanja, stavu većine, ne »mase«, i slično.

REVIZIJA MIROVINA

Vrlo često danas slušamo: vršit će se revizija mirovina. Pri tome se čuju kojekakve interpretacije. Da bismo upoznali naše građanstvo, a u prvom redu uživače mirovina, dat ćemo osnovna objašnjenja toga postupka.

Revizija mirovina određena je odlukom Savezne skupštine od 14. VII 1966., koja je data u Osnovnom zakonu o osobnom dohotku, a koji služi za utvrđivanje mirovinskog osnova i osnova za plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje radnika (»Sl. I. FSRJ«, br. 29-66).

U posljednje 2-3 godine pri umirovljenju pojedinih radnika dolazilo je do raznih anomalija. Naime, mnoge radne i druge organizacije i organi u osobne dohotke, koji ulaze u osnovu za mirovinu, »trpali« su koješta. Davale su se jednokratne nagrade za neke zasluge i onda tiznosi raspoređivali adekvatnim dijelovima na već isplaćene mjesecne osobne dohotke ili akoncije osobnih dohotaka.

Recimo, na ostvareni osobni dohotak u jednoj godini, čiji prosjek iznosi 80.000 starih dinara, jednokratno odobrena nagrada do 180.000 dinara podijelila bi se na 12 mjeseci i tako ostvareni i isplaćeni osobni dohotak od 80.000 naknadno povećavao za 15.000, odnosno na 95.000 starih dinara. Drugi primjer, često bi se startna osnova (odnosno akontaciona vrijednost boda) onome koji dolazi u mirovinu — unaprijed, a često i unatrag — povećavala za osjetljivi iznos. Takvi i slični slučajevi činili su se uglavnom za rukovodeća ili odgovornija radna mjesta.

Pored toga u osobni dohotak za mirovinski osnov stavljanja je zarada iz raznovrsnog prekrovrenog rada, odnosno rada provedenog u vremenu dužem od punog radnog vremena. Neke organizacije su onima koji dolaze u mirovinu priznavale i posebno povećano učešće u raspodjeli ili su im davali posebnu otpremnинu, pa to sve prikazivali u osobnim dohociima za mirovinu.

Suvišno je nabrajati razne slučajevi tih devijacija. Sve se više čulo mišljenje: pa zašto čovjeku ne bismo pomogli kad ide u mirovinu, ta ionako nas sviju to čeka? Takvi stavovi sve više su se širili ili kod najodgovornijih naših ljudi. Organi upravljanja također su se poveli tim putem ili su bili nemoćni. Sve je to radeno olako, često bez odgovornosti, kao da sredstva za isplatu mirovina ne daje privreda — nego netko treći. S jedne strane, prigovaralo se na visoku stopu doprinosa za socijalno osiguranje, a s druge — umjetnim (čitaj nezakonitim) načinom povećavali rashodi iz prihoda tih istih stopa.

U mnogim organizacijama tome je kumovala i posebna brigada izvještaj broj radnika što prije ode u mirovinu, što se očituje u težnji i predlaganju nekih, uglavnom većih, organizacija da upućuju na invalidsku komisiju sve veći broj svojih radnika.

Iako te uvodno kazane konstatacije nisu odraz stanja s našeg područja, ipak moramo reći da u tome ni mi nismo potpuno čisti. I kod nas je bilo sličnih iskrivljavanja i nastojanja, a znamo da je upravo zbog toga poginuo čak i jedan vrlo dobar i čestan drug, a ujedno demobilizirani viši oficir.

Eto, zbog takvih devijacija i nezakonitosti, koje su uzimale sve većeg maha i rašireni se u priličnu društvenu opasnost, zakonom je propisana revizija mirovina.

Odmah treba naglasiti da se ne vrši revizija mirovinskog staza (pa ni učešća u NOR-u), nego osobnih dohotaka koji su se uveli u mirovinski osnov. Revizija obuhvaća sve one slučajevne već određenih mirovina kojima je u osnovu za mirovinu uračunat osobni dohotak, potpuno ili djelomično, poslije 1. I 1965. Dakle, pod reviziju ne potпадaju one mirovine u čijem mirovinskom osnovu nema uopće osobnih dohotaka iz 1965. godine, što znači da se ne revidiraju sve one koje su određene prije 1. I 1965. godine.

U dalnjem objašnjenju revizije treba poći od dva osnovna stanovišta. Kontrolirati će se ona primanja (iznosi) koja su uveli u mirovinski osnov, a koja se nisu smjeli uvesti, i to iz osnovnog razloga što takvo uzmajanje nije propisima određeno. S druge strane, revidirat će se i ostali dio osobnih dohotaka i to do izvjesne visine.

Koji se osobni dohotak uzmije u mirovinski osnov, propisano je spomenutim Osnovnim zakonom o osobnom dohotku, koji se primjenjuje i za slučajevne podložne reviziji. Po tom propisu za utvrđivanje mirovinskog osnova uzima se onaj osobni dohotak koji je osiguranik primio na osnovi REZULTATA RADA postignutih radom na SVOME RADNOM MJESTU, a po osnovama i mjerilama koji su utvrđeni općim aktom organizacije o raspodjeli osobnih dohotaka. Kao vrlo značajno, kod toga se postavlja pitanje rada u vremenu dužem od punog radnog vremena (produženi rad ili bivši prekoveni rad). Navadena odredba o osobnom dohotku ne isključuje takav rad, nego ga računa. Međutim, stavom 2. člana 1. Zakona određeno je da se u mirovinski osnov uzima osobni dohotak koji je ostvaren radom u vremenu dužem od punog radnog vremena samo za slučajevne navedene u čl. 43-46 Osnovnog zakona o radnim odnosima. I novela Osnovnog zakona o radnim odnosima je propisala da organizacije svojim općim aktom mogu utvrditi produženi rad samo za slučajevne navedene u čl. 43 Zakona. Dakle, uzimat će se osobni dohotak samo iz takvog karaktera rada, bez obzira što su mnoge organizacije produženi rad regulirale mnogo šire.

U osnov se dalje ne uzimaju: — iznosi što ih je osiguranik primio kao osobni dohotak, ali nisu ostvareni po osnovama i mjerilima organizacije — koji su općim aktom utvrđeni za njegovo radno mjesto;

— nagrade isplaćene za poslove izvršene izvan kruga redovitih poslova osiguranika i nagrade isplaćene za posebno priznanje za dugogodišnji rad (za novatorstvo, racionalizatorstvo) itd., i to bez obzira da li su te nagrade predviđene u općem aktu organizacije kao mjerilo za raspodjelu;

— primanja koja čine naknadu troškova (putni, odvojeni život, i sl.);

— primanja u naravi, osim ako posebnim zakonom čine sastavni dio osobnog dohotka, a onda do visine utvrđene tim zakonom;

— primanja iz posebno povećanog učešća u raspodjeli zbog umirovljenja ili priprema za umirovljenje.

To su slučajevi koji se prilikom revizije odbijaju iz osobnih dohotaka, a koji su inače uvezuti u mirovinski osnov.

Druga bit revizije sastoji se u visini osobnog dohotka osiguranika ostvarenog u 1965. godini u odnosu na osobni dohotak ostvaren u 1964. godini.

Ako je prosječni mjesecni iznos osobnog dohotka osiguranika u 1965., u odnosu na 1964. porastao u postotku većem od postotku prosječnog povećanja osobnih dohotaka svih radnika u organizaciji u kojoj je osiguranik zaposlen, kao osobni dohotak za 1965. godinu za mirovinski osnov uzima mu se iznos osobnog dohotka iz 1964. godine povećan sa postotkom prosječnog povećanja osobnih dohotaka svih radnika u organizaciji za 1965. godinu i najviše još 10 posto (od toga njegova osobnog dohotka iz 1964. godine).

Primjer: osiguranik je umro u travnju 1965., a prosječni mjesecni iznos osobnog dohotka za 1965. godinu iznosi je 77.500 starih dinara, što je uvezeto u mirovinski osnov. Ako je prosječni mjesecni iznos osobnog dohotka osiguranika u 1964. godini iznosi 62.000, to povećanje iznosi 25 posto. Sada se utvrđuje koliko iznosi povećanje osobnih dohotaka svih radnika u organizaciji iz 1965. u odnosu na 1964. godinu. Ako to povećanje, recimo, iznosi 8 posto, onda će se osiguraniku kao osobni dohotak u 1965. uzeti onaj iznos iz 1964. godine (62.000) povećan sa postotkom prosječnog povećanja osobnih dohotaka svih radnika (plus 8 posto) i još 10 posto. Dakle: 62.000 plus 18 posto odnosno 73.160 starih dinara, a ne povećanje od 25 posto, odnosno 77.500 — koliko je osiguranik stvarno i zaradio.

Da je u gornjem primjeru povećanje osobnog dohotka osiguranika iznoso ispod 18 posto

(Nastavak na 3. strani)

OH, DA JE PROSTORA

Šibensko poduzeće »Revija« spada u one (rijetke!) radne organizacije u našoj komuni, koje imaju osigurano tržište, čiji poslovi »idu« i za čijim je proizvodima potražnja znatna. Ono što je do sada sputavalo sve planove poduzeća i sva nastojanja radnog kolektiva, bilo je (i još uvijek ostaje) skučeni radni prostor, pa prema tome i skučeni kapaciteti.

Poduzeće »Revija« samostalno djeluje od 1955. godine. U to vrijeme ono je zapošljavalo samo tridesetak radnika. Bruto-produkt iznosi je oko 21 milijun dinara. Osobni dohoci bili su niski. Poduzeće je radilo samo na zahtjev i traženje naručilaca. O modnoj konfekciji još se nije moglo ni pomicati.

Tek od godine 1955. počela se proizvoditi i konfekcija, i to u odjeljenju u kojem je bilo zaposleno petnaestak radnika. Tako se radilo sve do 1962. godine. Kapaciteti su već tada bili u velikoj mjeri iskoristeni, a prostor nedovoljan. Kada je te godine iz zgrade iselio Financijski odjel Skupštine općine, povećan je broj radnika u odjelu konfekcije na 30. Uvedena je i druga smjena, uređena radio-nica. Izrada odjeće po narud-

žbama ostala je i dalje, i tu radi 30 radnika. Obavljuju se i ostale krojačke usluge građaniма i organizacijama.

Od godine 1962. poduzeće bilo je napredak koji je uvjetovan maksimalnim proširenjem kapaciteta. Od privredne reforme taj je napredak još očitiji. Iseljenjem kancelarija »Transjug« — Split i »Transprometa«, dobijen je daljnji prostor. Proširena je krojarnica. Iseljen je i jedan podstanar.

Zanimljivo je da je sve to učinjeno troškovima poduzeća »Revija«. Ono je dalo blizu dva milijuna dinara za nove poslovne prostorije spomenutih poduzeća, a bilo je prinuđeno da u zamjenu za relativno mali prostor u kojem je stanovao podstanar kupi novi stan u vrijed-

nosti od oko 5 milijuna starih dinara.

Ako se mislilo ići naprijed, to se moralno učiniti. Međutim, za taj novac poduzeće je moglo kupiti potrebne strojeve, jer se u tome još uvijek oskudjevala.

Upravo je ovih dana pozajmljeno deset strojeva od poduzeća »Jugoplastike«. Na njima će raditi 20 novih radnika, koje će poduzeće primiti u ovom razdoblju.

Izgleda da su u ovom kolektivu dvije posljednje godine naročito uspješne. Ukupni prihod u 1955. godini iznosi je 951 milijun dinara. U prodaji vlastitih proizvoda zabilježen je porast od 30 posto. To je realizirano u proizvodnicama poduzeća u Šibeniku, Kninu i Zadru.

Od reforme do kraja prošle godine povećani su osobni dohoci za 30 posto, a u toku ove godine bilježe daljnji porast od oko 15 posto.

U svojim poslovima »Revija« se specijalizirala osobito za neke proizvode, prije svega za zaštitnu radnu odjeću. Osim toga, za vlastitu trgovacku mrežu izrađuje muške, ženske i dječje zimske kapute, muške i dječje hlače i muške sakoe. Prema potrebama kooperanica, osobito se izrađuju muški i ženski mantili ili druga roba.

Kapaciteti poduzeća zauzeti su već za čitavu 1967. godinu. Upravo ovih dana poduzeće je imalo jednu izvrsnu priliku da uđe u jedan kooperantski posao s »Jugoplastikom«. Radilo se u narudžbama »Šuškavaca« namijenjenih izvozu. Posao je trebao biti sklopljen na godinu dana, pa i duže, a na njemu bi radilo stotinu radnika. To, međutim, nije moglo biti prihvati, jer su svih kapaciteti zauzeti, a prostor to još uvijek ne dozvoljava. Zato je preuzet samo dio posla.

Ako poduzeće do kraja godine riješi još neke probleme oko kapaciteta, preuzet će i ostali dio posla. U »Reviji« vjeruju da će ih »Jugoplastika« dolti čekati.

Kretanje kolektiva »Revija« naprijed, ka većoj proizvodnji i produktivnosti, ograničeno je donekle i kvalifikacionom strukturo radne snage. Treba prosječno godinu dana dok se jedna priučena radnica navikne na rad u proizvodnji. Da bi ublažili to pitanje, u poduzeću namjeravaju da preuzmu 25

ISKRICE

Usklađivanje mišljenja

Sastanci nisu mlaćenje prazne slame, kako to neki misle. Atačno je to da na njima neki pojedinci mlate praznu slamu. Kad se na nekom skupu nađe dosta prisutnih, normalno je da će s javiti i različiti mišljenja, prijedlozi i zahtjeva. Svatko ima pravo da misli kako je njegov stav najprihvatljiviji. U tome nemišta neobičnog.

Diskutira se. Pojedinci, da bi bili uvjereniji u svojim diskusijama, iznose određene činjenice i dokaze. Od prisutnih nitko te ne pobija. Stoga ostali prihvataju iznesene navode i podržavaju diskutante. Kada se pojedino pitanje do kraja razmotri, prisutni dolaze do određenih saznanja i uvjerenja. Ukoliko većina prisutnih podržava izneseno mišljenje, onda ono odražava nekakvo nazivljivo — službeni stav tog skupa. (Taj stav, razumljivo, može ponekad biti i pogrešan).

Zatim se na kraju, u sredini ili u nekom drugom razdoblju ili pak na nekom drugom mjestu, podigne neki, nazovimo — autoritet. I on počinje pričati priče. Te priče mnogo podsjećaju na svremene basne. Te priče mogu se kotrljati u svakom pravcu — okrugle — okrugle su! One su na visokom frazeološkom nivou. Jedini njihov nedostatak je u tome što su izvan realnosti i konkretnosti. One su približno ovako sastavljene:

— Mišljenja sam, drugovi, da prethodna (ili prethodne) diskusija nije bila na mjestu. Nije bila konstruktivna. Čini mi se nadalje, da je diskusija bila pretenciozna, tendenciozna i maliciozna. Vjerujem da ste vi svima primijetili da diskutant nije bio dobronamjeran i da je sve to iznešeno s nekim smislenim ciljem. Na kraju, drugovi, i drugarice, čudi me da neko može ovako neodgovorno istupati...

Kao što vidimo, ovdje su preskočene samo činjenice. Na njih se govornik neće ni da osvrne. Činjenice su sasvim sporedne stvar u visoko-frazne žonglere. Jer, njihov zadatak tu i nije da se bavi onim što je tko rekao i da analizira te »brbljarije«, već da usklađuje mišljenja. Kada bi i on sišao medju diskutante, uživajući u njihove probleme, prilike i zadatke, onda on nikada ne bi mogao dati stručnu ocjenu njihovih diskusija. Tada bi se on spustio na njihov nivou i izgubio realne kriterije.

Na kraju, što preostaje da se radi? Da li da se skup dogovori o načinu otklanjanja uočenih nepravilnosti, da se provjere pojedini navodi, da se poduzmu odgovarajuće mjeru protiv onih koji svjesno prave greške — i da se tako provedu zaključci u život?

Ne, to ne, ni u kojem slučaju. To je sporedno pitanje. Kad glavno: trebalo bi održati jedan novi sastanak na kojem bi se razgovorilo o onima koji su »neodgovorno istupali« na ovom sastanku.

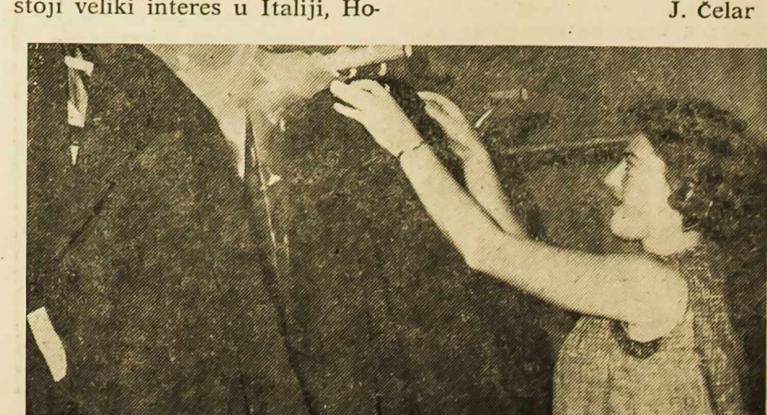
Opservator

landiji i Zapadnoj Njemačkoj. Upravo se izrađuju prvi »prototipovi« tih mantila. Oni još nigdje nisu prikazani, ali su veoma kvalitetni i ukusnog kroja.

Tako stoji stvar u kolektivu kojem je potreban prostor i u kojem čak i dio direktorove kancelarije služi kao provizorno skladište!

I na kraju još jedan novitet. Ove jeseni »Revija« na Zagrebačkom velesajmu izlaže svoje najnovije proizvode. To su muški i ženski mantili iz vinileksa, tzv. skaja. Za te proizvode postoji veliki interes u Italiji, Ho-

J. Čelar

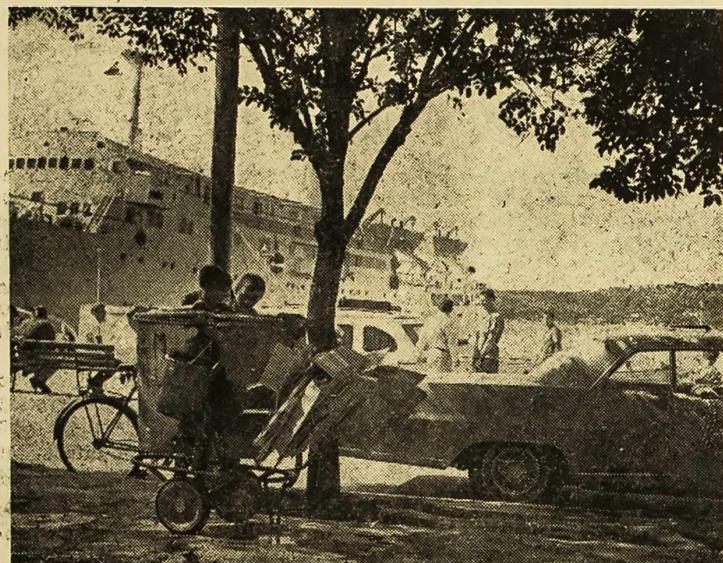
NA IZMAKU SEZONE

Mogli smo to i očekivati. Početkom rujna, zapravo već krajem kolovoza, turizam je u Šibeniku na »izdisaju«. Tako je svake godine. I kao po pravilu, loše vrijeme u to doba samo pospješuje tu pojavu.

U šetnji gradom, ovih dana naišli smo na nekoliko »o-stataka« šibenskog turističkog booma u kolovozu.

Prije svega čišćenje grada gubi na intenzitetu, što, međutim, ne zavisi uvijek samo o poduzeću »Čistoča«, već i o onima koji »na terenu« svoje poslove rade sasvim »sezonski«. Smeće se iznosi kad za to nije vrijeme. Čistači dolaze sa zakašnjnjem i kad napune svoja kolicina — ostavljaju ih da stoe i po dosta vremena na jednom mjestu. Na našoj slici to je veoma prometno mjesto, ispred ureda i prodavaonica na obali, gdje prolaze mnogi domaći i strani gosti, pogotovo ako je u luci kakov putnički brod ili jahtu.

Prodaja najpopularnijih i najgrijih. No, ipak je onih koji se

više nužnih kapa, čilima i torbica-teče nekako otežano. Ponuda je neočekivano velika. Cijene, razumljivo, padaju.

Prije su prodavači proizvode rukotvorina nudili stranim turistima na splavima. Sada se to ponavlja na svim drugim mje-

stima u gradu, jer kupce treba pronaći.

Ovog puta registrirali smo jedan drukčiji slučaj. Na stepeništu broda »Andrea Mantegna« prodavač rukotvorina nudi jednoj mladoj talijanki mali

čitala, očekujući da se približi vrijeme odlaska broda.

Izgleda nam da se na prijelomu dva »kritična« turistička mjeseca može očekivati još jedan manji »val« posjetilaca.

Vrijeme to također obećaje.

Tekst i snimci: J. Čelar

zabilježeno

U posljednjih nekoliko dana dogodilo se na šibenskim cestama desetak saobraćajnih nezgoda — u kojima je jedna osoba teže, i jedna lakše ozlijedena. Steta u tim nesrećama procijenjena je na oko 3 milijuna starih dinara.

* * *

U našem gradu posluje sedam prodavaonica obuće. Prema raspoloživim podacima, od početka godine do sada prodavaonice su prometnule oko 410.000 starih dinara.

* * *

Za izlet do Napulja šibenskoj filijali »Dalmacijatursista« prijavilo se do sada osamnaest osoba. Cijena cijekokupnog aranžmana stoji 66.000 starih dinara. Prijave se primaju do 9. rujna.

* * *

Predsjedništvo Turističkog saveza općine raspravljalo je ovih dana o nedavanim nalazima Sanitarne i Tržišne inspekcijske. Konstatirano je da mnogi nedostaci nisu na vrijeme otklonjeni. Raspravljano je i o boljoj organizaciji spomenutih službi.

* * *

Centar za scensku kulturu i Festival djeteta raspisao je natječaj za upis u lutkarsku, pionirsku i omladinsku scenu, te scenu za odrasle. Upisi će truditi do 20. rujna.

* * *

Zatvoren je kiosk »Dalmacijatursista« na mostu preko šibenskog zaljeva. Kiosk je imao dnevni promet od 300 do 800 tisuća starih dinara. Čini se da je kiosk prerano zatvoren. (B)

IZ KANCELARIJE SUCA ZA PREKRSAJE

Tko griješi, taj i plaća

Manji broj turista pridonijet će sada »mirnijem snu« šibenskih saobraćajnih milicionera. Ovog ljeta oni su imali i te kako mnogo posla. Pored ostalih, saobraćajci su podnijeli prijavu sucu za prekršaje i protiv Dušana Lalijača iz Vodica. On je izazvao saobraćajnu nesreću i sudac za prekršaje kaznio ga je sa 13.000 starih dinara.

* * *

Ličnu legitimaciju — po slovu zakona — dužan je nositi i određenim organima pokazati svaki građanin. To isto važi i za inozemne goste. Prošlih dana, međutim, Jean Blain, francuski državljanin, nije imao lične dokumente. Sudac za prekršaje kaznio ga je sa 15.000 starih dinara.

* * *

Ana Haider, austrijska državljanica, i Pero Gazić iz Zadra sudarili su se svojim automobilima. Tu saobraćajnu nezgodu »registrirala« su kod suca za prekršaje saobraćajni milicioneri. Anna i Pero kažnjeni su sa po 10.000 starih dinara.

* * *

U posljednje vrijeme saobraćajne nesreće najviše prouzrokuju stranci koji ljetuju u našoj zemlji. Prekršaji se, naravno, kažjavaju. Udo Bećman, zapadnonjemački državljanin, kažnen je od suca za prekršaje sa 25.000 starih dinara, a Herman Blunel, njegov zemljak, sa 30.000 starih dinara.

* * *

Sudac za prekršaje »razmatra« nekoliko prijava što mu ih je protiv nadriobrtnika podnijela Tržišna inspekcijska. O tim prijestupima mi smo nedavno pisali u našem listu. Nadamo se da ćemo uskoro donijeti i izrečene kazne. (O. R.)

REVIZIJA MIROVINA

(Nastavak sa 2. strane)

(recimo 10 posto), za njegov osobni dohodak uzelo bi se stvarno njegovo povećanje (10 posto) i razlog za reviziju ne bi bilo. Isto tako, revizije neće biti ako je povećanje osobnog dohotka osiguranika manje od prosječnog povećanja osobnih dohodaka svih radnika.

Primer: osiguranikov prosječni mjesecni iznos osobnog dohotka za 1965. godinu iznosi 99.000, a za 1964. godinu 90.000; povećanje iznosi 9 posto. Povećanje osobnih dohodaka svih radnika u 1965. u odnosu na 1964. iznosi 4 posto. Kako bi u ovom slučaju bilo dozvoljeno povećanje do 4 posto plus 10 posto jednako je 14 posto, to se povećani osobni dohodak osiguranika nalazi ispod te granice (9 posto) i zbog toga tu nema revizije osnova za mirovinu.

Osiguranikov prosječni mjesecni iznos osobnog dohotka za 1965. iznosi 121.000, a za 1964. godinu 110.000 starih dinara, pa povećanje iznosi 10 posto. Osobni dohodci radnika te organizacije povećani su za 15 posto. U tom slučaju također nema revizije, jer je osiguranikov osobni dohodak povećan samo za 10 posto, a taj osobni dohodak je i u računat u osnov za mirovinu.

Još jedanput podvlačimo da gornje upoređivanje čini drugi vid revizije. Naime, prvo se iz mirovinskog osnova isključuju oni iznosi koji se ne uzimaju

u mirovinski osnov u smislu navedenog zakona, naravno ako takvih iznosa ima, odnosno ako su uzeti u osnov za mirovinu.

To su osnovna načela revizije mirovina, a o pojedinostiima ćemo drugi put.

Ivo Ramiljak

Zanimljiva izložba - malo posjetilaca

Posljednjeg dana kolovoza zatvorena je izložba što su je u prostorijama Turističkog saveza općine Šibenik organizirali članovi Udrženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti Hrvatske. Izložbu je posjetio veoma mali broj oso-

lobenu dvoranu posjetio mali broj gledalaca. Toplo vrijeme nesumnjivo je imalo utjecaja na loš posjet, ali nam se čini da ni u tome nije sve. Jednostavnije rečeno, kao da su se naši sugrađani »odvikli« takvih priredaba iz prostog razloga što ih je u našem gradu bilo malo. (B)

SLIČICE IZ GRADA

STA RADI »ČISTOĆA«?

Ne možemo se pohvaliti da nam je grad čist. To je tačno. Ali, tko je za to kriv? Najlakše je (a to najčešće i radi) reći: »Pa tko drugi nego istranov »Čistoča«! A nije tako. Jer, zar je »Čistoča« kriva što trgovci u podne pokraj svojih vrata (ili podalje od njih) bacaju kartonske kutije, nekakve stare račune ili što nešta razbijaju lubenice o pličnik? Nije, naravno da nije — kriva »Čistoča«. Samo, nama se čini da bi se netko trebao i na drugi način pozabaviti čistoćom — a ne da o čistoći brine samo »Čistoča«. Zar nije tako?!

JOS JEDNOM O PLAKATIMA

Koja je namjena javnih oglasa i raznih drugih plakata — mislimo da o tome nije potrebno govoriti. Samo, potrebno je kazati da su svoje autore prezentirali kao osobne stvarače. Bilo je u njima ljupkosti, jednostavnosti, ali i traženja suvremenijih oblika stvaranja. U svakom slučaju, ovu je izložbu vrijedilo razgledati i njenu postavu u našem gradu možemo samo pohvaliti.

Steta je, međutim, što je iz

Ni anegdota ni nesporazum

Dijalog što ćemo ga navesti može se smatrati nesporazumom ili nekom anegdotom, iako, u stvari, nema u tome ništa »lakog« ili komičnog. Razgovor se vodio pred jednim šalterom šibenske pošte. Starija žena zatražila je informacije kako se predaje novac.

»Evo vam uplatnice« — rekla je službenica i ne gledajući je. Žena se dugo mučila ispunjavajući uplatnicu (ne, ne želim reći da je službenica bila DUŽNA da ispunja taj dokument. Koliko bi, u stvari, morala raditi kad bi još i TO obavljala!)

Čim je završila, žena je rekla: »Izvolite, je li dobro?«

»Ne valja« — rekla je činovnica na blagajni — »morate u novim dinarima!« I vratio je uplatnicu ženi.

»Nisam znala« — rekla je žena.

Službenica: »Bilo je i na televiziji.«

Žena: »Nemam televiziju.«

Službenica: »Pisala je o tome i stampala.«

Žena: »Ja sam stara žena. Ne čitam novine.«

Službenica slijedi ramenima.

Žena je gundala: »Tko će mi sada dati 150 novih dinara? Gdje da ih nađem? U toj rečenici sadržana je ta »anegdota« ili taj »nesporazum«.«

Službenica na blagajni pošte nije našla za shodno da ženu uputi da je potrebno da uplatnicu samo ISPUNI u novim dinarima, premda je vidjela da žena nije shvatila u čemu je stvar. Usput, u to vrijeme pred šalterom NIJE bilo stranaka.

Je li nužan još kakav komentar?

J. Čelar

Pismo redakciji

U našu redakciju navratio je Paško Sikulin i predao nam jedno pismo-optužbu na službenike željezničke stanice u Šibeniku, a u povodu jednoga nedavnog slučaja na stanicu. Među ostalim, on je u tome svome pismu napisao i ovo: »... ne bđete nad životima građana koji vam se povjeru kad dođu na željeznički kolodvor... Zamalo, u pondjeljak, 29. VIII u 22,35 sati, da na željezničkoj stanici u Šibeniku nisu glocvom platile tri nedužne osobe.

Dopratio sam kćerku Jasnu na spomenutu stanicu, jer je putovala u Zagreb. U našem društvu bila je i moja kćerka Katarina, te prijateljica Milka. Ispratili smo putnicu do kupeja i sedam minuta prije zvaničnog polaska, tj. u 22,35 sati oprstili smo se od nje i pošli prema izlazu vagona. Ali, čim smo stupili u hodnik, vagon je pošao. Među nama je zavladao strah. Bojali smo se da ne ostanemo u vagonu. Kad smo bili na vratima, vlak je već bio razvodio. Iskakivali smo jedno po jedno. Katarina i Milka prve su škocile i srušile se na zemlju, zadobivši lakše ozljede i podveravši odjeću. Ja sam prošao dosta »lišio«.

Vlak je odjurio, ali ne za Zagreb, nego na manevar, da prikopča još neke vagon.

Da li je do svega toga moralno doći i da vlak uvršti manevar, prelazeći na drugi kolosijek? I to bi bio kriv da nas troše nismo u nesreći imali sreću?

Ta već odavna je uobičajeno da se manevar vrši mnogo prije polaska,

jer se zna da na peron i u kupeje ulaze poznanici ili rodbina putnika, pomažući im da unesu prtljag. Eto, zato vas krivim, drugovi na željezničkoj stanicu, jer te većeri niste dovoljno bdjeli nad životima putnika i onih koji su ih ispratili...«

Paško Sikulin

(B)

Čudni su ti naši radnici u trgovini. Eto, gledam neki dan svojim očima: jedna sredovječna građanka ušla u prodavaonicu cipela s namjerom da (valjda) kupi neke koje joj se svidaju. Prodavač joj je veoma uslužno pokazao d e v e t vrsta. Tretalo je to bar dvadeset minutu. I pak je stranka napustila prodavaonicu a da ništa nije kupila. Naravno, nije ni moral kupiti, a prodavač je bio red da je pristojno usluži. On je i u rudio, pa nam se čini da je sredovječna drugarica (ili gospođa) mogla na odlasku kazati bar — hvala!

Polažeći od principa profesionalne orientacije, da je prvo potrebno tražiti željenu strukturu, a tek onda i uvjete za pristup i osposobljavanje u budućem zanimanju, gradivo knjige podijeljeno je tako da su visokoškolske institucije prikazane prema strukama i smjerovima, odnosno predmetima studija.

Posebno su obrađeni fakulteti, visoke i više škole društvenih nauka (filozofija, pravo, ekonomija itd.), pedagoške akademije, fakulteti i visoke škole prirodnih nauka, zatim one medicinskih nauka, tehničkih nauka, više ekonomski škole, više pomorske škole i razne druge više i visoke škole u našoj republici.

Iscrpo i vrlo pregledno prikazane su osnovne karakteristike svake visokoškolske institucije, profil kadrova koji osposobljavaju, karakter, trajanje i predmeti studija, kao i uvjeti za upis. Za interese koji žele podići nivo svoga stručnog znanja studijem uz rad, prikazane su i mogućnosti izvanrednog studiranja. Tako smo ovim djelom dobili publikaciju koja nam kao veoma aktualni vodič pruža sliku mogućnosti našeg visokog školstva.

Trenutak sadašnjosti

Ne tražimo skalpele i ne stavljamo kao perjanicu male, zaboravljujući one krupnije greške i propuste

Četvrti plenum Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije odlučno je podvukao neophodnost dosljednijeg sprovodenja razvoja našeg društva na bazi demokratizacije odnosa i samoupravljanja. Iako su uporišta birokratskih tendencija svaki dan sve uža i beznačajnija, ona još uvijek na laze oslonac u našoj praksi. Ta činjenica kao neophodnost nameće široku i dugotrajanu akciju svih naših radnih ljudi, a u prvom redu članova Saveza komunista, nameće diskusije i zadatke koji će neminovno dovesti do eliminiranja iz naše sredine svega onoga što je konzervativno, neljudsko, vremenom već izlisko.

Takvo je shvaćanje prihvaćeno. Ono je jedino ispravno i umjesno u ovakvom trenutku – jednom od značajnijih u razvoju socijalističke Jugoslavije. Svjesni toga, a odgovorni PRED SOBOM I PRED ONIMA KOJI SU NAM SVOJIM ŽIVOTIMA omogućili da budemo svoji, trebat će da se pojedinačno i kolektivno, gласno i jasno, bez okolišanja i preščuvanja – obraćamo s raznim devijacijama.

Radi toga se čini da je sasvim nepoželjno neko bojažljivo etiketiranje da kod nas, u šibenskoj komuni, nije bilo zastranjivanja i lutanja. Štetno je i pogrešno zaključivati da smo mi, tobože, bili imuni od takvih slabosti – od onih koje su nedvosmisleno osuđene na posljednjem plenumu Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije. Jer, STVARATI UNAPRIJED, U MA KOJEM OBLIKU, ZAKLJUČAK DA KOD NAS NEMA, DA KOD NAS NIJE BILO ODREĐENIH DEVIJACIJA, PREDSTAVLJA, U STVARI, JEDAN OBLIK OTPORA ODLUKAMA IV PLENUMA CK SKJ.

Mi trebamo konkretnе akcije, studiozno pripremljene, akcije koje će biti djelo komunista i najšireg kruga naših radnih ljudi. Jer, i kod nas, u šibenskoj komuni, ima bar nešto što treba mijenjati, pa i u odnosima i zmedukom i stava, u metodi rada određenih institucija. To stoji, i ne treba da zbog toga nikoga boli glava, NE TREBA DA SE U TIM NASTOJANJIMA STVARA KAMPANIJA LOVLJENJA VJEŠTICA, potrebna nam je hrabrost da istini pogledamo u oči, da ljudski priznamo svoje greške i ukažemo na greške drugih – koje su bar jednim dijelom i naše vlastite.

Sve devijacije o kojima se govori i na koje se s manje ili više prava ukazuje nisu izrasle preko noći, one su ukorijenjene dugim nizom godina, pa – ZBOG TOGA ŠTO SMO MIMO NJIH PROLAZILI ČUTKE I UVLAČILI SE U SVOJU OPORTUNISTIČKU LJUŠTURU – treba da postanemo bar sada ljudski hrabri i da kažemo šta je to što ne valja. Pri tom neprestano treba imati na umu da JE JEDNO KONSTRUKTIVNA, ZDRAVA KRITIKA, A DRUGO KRITIZERSTVO KOJE MOŽE VUĆI KORIJENJE I ZONOGLAŠE ŠTO JE JOŠ OSTALO NA ZDRAVOM TKIVU NAŠEG DRUŠTVA.

Interview o Matom Reljom

Kažu, ušlo im u krv

Poznatog šibenskog režisera Matu Relju našli smo ovih dana u Šibeniku i zamolili ga za »kratki« razgovor o filmu, njemu, gradu i nekim drugim pitanjima.

Za razgovor smo ga zamolili iz više razloga: prvo, što je stalni pretplatnik našeg lista od početka izlaženja, drugo, što ne živi u našem gradu, a uza nj je vezan kao rijetko koji građanin, treće, što smo očekivali da bi nam on mogao nešto savjetovati o suradnji lista i naših građana koji žive izvan komune i, četvrto, što ima niz inicijativa o tome šta bi se u gradu moglo učiniti.

Dakle, druge Relja, što je to što vas tako snažno zbližava s rodnim gradom i postoji li ne što drugo osim onoga »rodnog grada«?

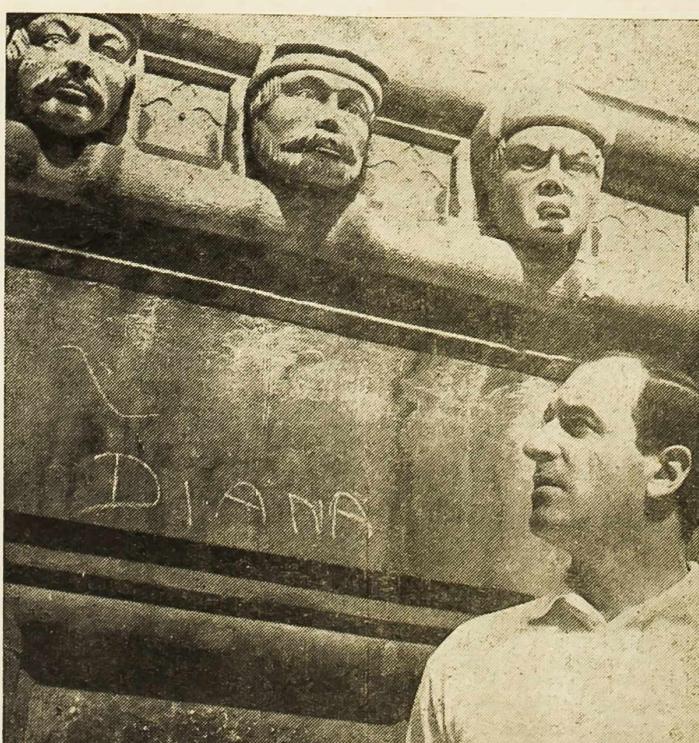
— Presudne su, svakako, 23 godine in continuo provedene u Šibeniku. Tu su godine otkrivena životna i one se najdublje utisnu u sjećanje. Ja sam, u stvari, zaljubljen u Šibenik, a u svakoj ljubavi čovjek je pomalo slijep: radije prihvata ono što ga opija nego ono što ga otrežnjuje. Toliko sam htio podvući svoju pripadnost Šibeniku da sam 1949. godine doveo ovamo svoju ženu s trbuhom do brade, kako bi mi sina rodila u istoj težačkoj kući u kojoj sam se i ja rodio. Tako Zoranu piše u legitimaciji da mu je matična luka Šibenik.

Šibenik mu je taj izuzetan napor »nagradio«. Nekidan ga je izvjesni domaći »snagatori« napao s leđa i slomio mu Zub, jer je Zoran izgovorio jedan zagrebački »kaj«, ne znajući da upravo u to doba neke »patriotske« snage dokazuju tko više voli Šibenik, a tko Zagreb. Bilo mi je draga što sam ustanovio da osim mene ima još Šibenčana koji vole svoj grad. Šteta je, međutim, što snagu vašarski pokazuju na plažama, dok je ona i te kako potrebna ovom gradu, ali na drugom mjestu!

Šibenik se upisao u historiju prije 900 godina, a star je valjda i tisuću godina. Gdje smo danas poslije tih tisuću godina?

autoriteta, već samo čitavu skalu svetaca pa do rođenog oca i majke, koji se nepošteno blate »beštima«.

Ali, preskočimo tu perifernu temu, jer i meni dođe da »zabeštimo«, i vratimo se proslavi 900-godišnjice. Bilo bi zanimljivo da se intervjuiraju one očajne glave starih Šibenčana na katedrali i zapitaju šta oni, kao svjedoci mnogih stoljeća, misle o postupcima svojih nasljednika. Možda bi oni, stari Šibenčani, bili i uvrijeđeni što su premašili uključeni u našu zadržanju proslavu, možda

POPUST NA AUTOBUSIMA ŠIBENSKOG »AUTOTRANSPORTA«

Putnici koji budu koristili vozila šibenskog »Autotransporta« do Zagreba i natrag (u obratnom smjeru) uživat će 20 posto popusta u razdoblju od 12. do 20. rujna. Tim prugama moći će se polaziti na Zagrebački velesajam.

PIONIRI IZ SOVjetskog saveza POSJETILI ŠIBENIK

Prošle nedjelje petnaestak pionira iz Sovjetskog Saveza posjetilo je naš grad. U Gradskoj vijećnici za njih je dao prijem predsjednik Skupštine općine Jakov Grubišić, a nakon toga pioniri su razgledali kulturno-historijske znamenitosti grada. Ta grupa pionira iz SSSR-a boravi u našoj zemlji kao gost sarajevskih »Malih novina«.

NOVI VOZNI RED »ZELENILA«

Ustanova »Zelenila« osnažila je novi vozni red, koji je stupio na snagu 1. rujna. Shodno tome, brodovi prevoze do kupališta »Jadrija« svakog sata od 7 do 21 sat. Izletnička pruga do Murter-a u »pogonu« je ponedjeljkom, srijedom i subotom. Izletnička pruga do Visovca ide svakih 9,30, odnosno u 13,30 sati.

TEČAJEVI RADNIČKOG SVEUČILIŠTA

Radničko sveučilište organizira u novoj nastavnoj sezoni nekoliko te-

čajeva. Pored ostalog, zainteresirani će moći pohađati tečaj za sticanje znanja visokokvalificiranog radnika električarske, metaliske, vozačke i građevinske struke. Tečajevi će trajati dvije godine.

(B)

PISMO REDAKCIJI

Kako ste u vašem listu broj 728 od 31. VIII 1966. objavili članak sa održanog sastanka SK »Vodovoda« pod naslovom »STVORITI POVJERENJE«, želim da obavijestim javnost o neistini, šikaniranju i proizvolji organizacije.

Druž se sekretar Veselin Mandić naziva me uzurpatorem prava samoupravljanja, birokratom pljačkašem. Drug Mandić ne bira sredstva da ocrni i vrijedna čovjeka, pa iako je svjestan da je izreka laž ponosa se kad iskrini i pošten čovjek.

Kada sam ga zapitao koja mu je namjera i cilj da se služi lažima, odgovorio mi je da on to nije rekao i da taj tekst ne postoji u njegovu izvještaju, već da pitam novinara kako je on mogao napisati. Sve sam provjerio i istina je da se drug Mandić poslužio najobičnijom lažom.

Pitam se da li je to moralnik komuniste i sekretara paratičke organizacije.

Dragutin Blšof

CRVENI KRIŽ NA DJELU

Prema podacima s kojima raspoložemo, može se kazati da je općinska organizacija Crvenog križa u prvom polugodištu ove godine postigla zapažene rezultate.

U prvom polugodištu ove godine Crveni križ je organizirao pet tečajeva za seosku žensku omladinu u trajanju od po sedamdeset sati svaki. Održano je i osam tečajeva prve pomoći za školsku omladinu i osam tečajeva prve pomoći za odrasle. Zanimljivo je da je Crveni križ, uz ostalo, organizirao i tečaj vezenja, a pohađale su ga 23 gimnazijalke.

Poseban vid aktivnosti Crvenog križa predstavljala je pomoći školskim kuhinjama, pa je ta organizacija samo u prvih pet mjeseci ove godine školskim mliječnim kuhinjama na području komune dala hrane u vrijednosti od 8,954.555 starih dinara.

Na kraju treba istaći da je općinska organizacija Crvenog križa u prvom polugodištu ove godine podijelila pomoći u hrani i odjeći u vrijednosti od 8,191.420 starih dinara. Tu pomoć dobitile su socijalno ugrožene osobe. (B)

se nagomilalo prepreka do jednoga staloženijeg stvaralaštva, da bez »mača« nema razmirsavanja filmskog gordijskog čvora. U takvoj situaciji razvija se i kod nas na filmu neka neukusna nogometna etika. Čisto fudbalski se lažira, podmeće noge i šire lakti. Često su intrige oko filma zanimljivije od onih na filmu.

U sadržajnom pogledu volio bih da filmsko djelo ne kaska za prilikama, nego da ih promiče, da inicira i signalizira, da apelira na naše savjesti. Ruku na srce, naš režiser sigurnije dode do kruha ako se kreće između ratne tematike i formalno modernističkih žonglerija nego ako zagriže u boljke našeg društva. I mirnije spa.

A zašto vi ne zagrizete?

— Grizao sam ja, dragi moj, pa su mi zubi utrnnuli. To se, doduše, više odnosi na moje intervjue u organizaciji proizvodnje nego u stvaranju filmova. Ali, i na jednom i na drugom planu zanimljiv je jedan apsur: često se više tolerira deformacija naših streljenja nego li zastupanje tih streljenja. Mnogi rukovodioči i šefovi pojedinih područja javne djelatnosti, s jedne strane, razrađuju teze, a u praksi izopačuju sve što su maločas rekli, kao da im je povjereni sektor očevina, a ne zajedničko dobro.

Na čemu sada »kopate«?

— Ima ideja, a nema para. Stoga me najviše i muči ideja kako doći do novaca. Osim nekoliko dokumentarnih tema, proučavam Tijardovićev opus. Volio bih snimiti jedan muzički film o ovome našem mediteranskom području. Bio bi to prvi film takve vrste, pa je zadatak veoma težak. Međutim, najmlajše bi mi bilo da snimim dokumentarac o Šibeniku. Volio bih u okviru ove naše proslave 900-godišnjice pronaći odgovor na pitanje: šta smo mi Šibenčani i kakvo smo mjesto izborili u društvu nakon tisuća godina življenja na ovom kamenu?

Film je i u organizacionom i u sadržajnom smislu slika i prilika našeg stanja. Veće su ambicije od mogućnosti. Toliko

J. Grbelja

Tamo-amo po Šibeniku

a tržnici naslagane dinje. Iza njih stariji čovjek nekako značajno maše štapom i priča s prodavačem. Malo podalje dva dječaka uškog uzrasta naizmjence guraju po jednu dinju i odnose je

Da ne bih dizao graju, prilazim starom i tigo ga upozoravam na tečake. On meni još tiše odgovara: »Pazite da vas ne čuje i onaj« — pokazuje na prodavača — »ja njega zabavljam, a dječaci kradu di-

— Znate, onaj veći je moj sin.«

— A tako?

Uogomet je, kažu, najinteresantniji sport. Kad se dječaci igraju po ulicama, pogotovo je interesantan. Svejedno je da li je to u mici, centru grada ili na Baldekinu, jer se u svakom slučaju i na svakom takvom »igralištu« razbijaju stakla, vrata, automobili i sve o dolazi na domet — dobro udarenom šutu. Pored toga, tu se vide ikve neuljudnosti i čuju takve i toliko psovki da bi se mogla izdati označaša ENCIKLOPEDIJA PSOVKI I GRDNJI GRADANA SIBERIKA U XX VIJEKU.

Da bi se u to uvjerili, ne morate ići daleko. Dosta je doći na pro or između Općine i hotela »Jadran». Tu se nemilice tuče lopta, koja iskače čas na terasu hotela među goste, čas u nasade i cvijeće, a uješće se odbija o velike armirane stupove i zidove općinske zgrade. A upravo tu zgradu čuvaju vratari, u njoj rade službenici i rukodioce Općine, u nju ulaze malne svi građani, zapravo svi općinari — pa bi se moglo postaviti pitanje: zar zbilo nema nikoga tko bi mogao ukazati toj omladinu na ono što su roditelji zaboravili, što ne uaju ili neće da znaju?

Ali ste katkad pokušali brodom »Jadrija« doploviti do kupališta »Jadrija«. Ako jeste, onda ste sigurno uvjerili u to da ako im je više od 25 godina da niste mogli naći mjesto za sjedenje niti i vam ga je tko ustupio. A kako i zasto bi, jer su dječaci, pa i momi i djevojke, uskakali na brod ne da bi osigurali mjesto svojim roditeljima ili djedovima, nego zato da oni sjednu. Roditelji, bez obzira na umornost, stižu do djece, drže u rukama košare i zamotuljene s hranom — i stoje! U najboljem slučaju sjednu među djecu i da ne bi tko stariji zamolio ili digao njihovo dijete s mjesta.

Kad sam ja to ipak pokušao napraviti, moj stari znanac i sugovornik začudeno je usklknuo:

»Ta zaboga, zar da se oni dižu, to su MOJA DJECA!«

I, dabome, nas obojica smo i dalje stajali — da bi »njegovu dječaku« mogla sjediti. Zauzvat, on mi je do kupališta ispričao strašne varij — što ih čini današnja omladina. Dakako, ne njegova dječka, jer su uvijek bolja i bolje odgojena. Ono što rade, »to rade neki „hugani“, vragi ih odnijali!«

I, jasno, dječa smatraju da mora biti onako kako su im roditelji ekli i kako su naučeni kod kuće. Ona ne ustupaju mjesto ni svojim roditeljima, pa zašto bi ga ustupili, recimo, meni ili vama.

Ali bi se moglo zapitati gdje je zapravo uzrok i šta koči napredak. I, ako ima huliganu i nastilnika u našem društvu, tko su oni. Isto li se nešto poduzeti i šta — da i u tom pravcu krenemo napred!

Može! A kako? Poslužit će se jednim ne baš zgodnim primjerom.

Na kupalištu, uz kihot i pjesmu, šeće per mladića. Najviši od njih, sa zapuštenom kosom i nekoliko dlačica ispod nosa, prilazi jednoj djevojčici i »hrabro« je hvata za prsa.

Ona se tako naglo okrenula i tako mu snažno prilijepila pljusku — da je bila prava milina to vidjeti.

A onaj »junak« i njegovi drugovi prosti su zanijemili i ostali zanjeni sve dok se ona mirno i dostojarstveno nije udaljila od njih. Eč tada su »došli k sebi« i počeli urlati ono »uaa!«, ali ne djevojci — nego svome drugu i sebi samima.

Znači, nisu to nikakvi huligani i nasilnici, nego u suštini nepovareni mladići, možda s nešto slabijim odgojem, možda nešto slavni daci ili mlađi radnici.

Mi stariji često zatvaramo oči pred činjenicama i osuđujemo mlade, i to samo onda kad nisu u pitanju naša rođena djeca. Stoga i trebalo poći od svoje kuće. Možda bi se tada začudili kako bi broj nestalo toga našeg proizvoda — što ga nazivamo huliganstvom!

Ne kažem da bi se vrućom »zaušnicom« moglo sve riješiti, ali nije naodmet da razmislimo.

(Žis)

Bilješka

Zar se starac „muva kao koza“

Pred pješačkim prolazom na tržnici zacvile su kočnice. Iz automobila šibenske registracije izšla je žena, vičući na starog pognutog čovjeka, koji je bez riječi stajao pred automobilom. Prolaznici toj sceni nisu pridavali nikavu važnost.

Jutros pred kavanom »Medulić«. Nailazi suhonjav čovjek, sa štapom u ruci. U mrežici nosi dvije flaše mitijeka. Protrčao je jedan mladić sudario se s njim »nenamjerno«. Čovjek je pao, flaše se razbile, a mitijek izlilo. Mladić se smijao, a čovjek je ustao sam. Nitko mu nije pomogao.

Na Poljani grupa dječaka okružila iznenađenog i zaplašenog starijeg čovjeka. Pukečaju pištoljima oko njega, praskaju bombe oko nogu. Neki »promatrači« osvrću se — uz smiješak! Vrlo duhovito!

Čovjeka koji bojuje od epilepsije i koji je jedne večeri oko 11 sati ležao na pločniku — nitko nije pokušao podići i postaviti ga bar na susjednu klupu. »Pišjan je, pustite ga« — čuli su se komentari.

Šta je svemu tome uzrok? Hoćemo li reći da se radi samo o neosjećajnosti »nekih gradana«, o pasivnosti pojedinaca koji se tako odnose prema starima i nemoćnim?

Nema smisla zastirati oči maglom. Radi se o široko stečenim navikama mnogih, o navikama da prema NEKIM ljudima postupamo na način nedostojan čovjeka.

Slučajno ili ne, trojica od ljudi koje smo spomenuli boravi

u Domu staraca. To mnogi znaju. Pa ipak im to, izgleda, daje »legitimaciju« da takve ljudi šikaniraju.

Kada gledamo takve istupe, ne možemo se oteti utisku kako su svi ti atakeri svjesni »činjenice« da su to ljudi već, u stvari, OTPISANI, da se nema što i koga povrijediti — ako se povrijedi njih. Nema, misli se, stete ako se s njima netko malo »našati«.

Međutim, nije nimalo šaljivo reći starcu da se pred automobilom »MUVA KAO KOZA«, i to usprkos saobraćajnom pravilu koji zabranjuje da se »prtitskuje« pješaka na obližnjem pješačkom prolazu. O DRUGIM pravilima da i ne govorimo.

Zar svi oni koji se samo »šale« ne mogu razumjeti što je to čovjek u doba jeseni svoga života?

Zar ne mogu, makar i na trenutak, sebi predstaviti godine kroz koje su ti starci nosili breme života i bili isto tako okretni, zustri, aktivni i dinamični?

Zadnju li svi oni — kakvi su dani i kakve noći ljudi koji čekaju svoj čas u tišini, okruženi samim sobom i svojim sjećanjima?

Ako su zajednički zbrinuti i žive u vlastitim domovima, iako tu nalaze dio spokojsstva kojeg su zasluzili, zar im to spokojsstvo moramo na grub i uvredljiv način oduzimati — na ulici?

A tako rade i mnogi starci i mnogi mlađi građani.

Što je najžalosnije, tome se nitko ne protivi!

J. C.

Reportaža

„Glavni momak“

Nije mu pravo ime Dragan. No, to i nije bitno. Zvali su ga ionako različitim imenima: Žuti — Džek, Čelavi (valjda radi njegove rijetke plave kose), Visoki i tko zna još kako. Nosio je crvenu majicu s natpisom neke jahte, čega li. Plave izlizane »ifle« na traperici, sa širokim kožnatim pojasmom — na čijoj se kopči sjajno nacisti srebrnog »colta«.

Nije bio sam, a ni »glavni«. Bio je samo jedan od svoje brojne družine, ali ipak zapažen. Nije volio tijesne prostore, nije volio moljakanja »ženske priče« i savjete, što je nazivao »propovijedima«. Magistrala, sporedne ulice, pločnici pod dugim obojenim fasadama, kućne veže, uglovi gostonica, bifea i kinematografa, ujutro, popodne, naveče — to je bio Dragan ambijent, njegov milje i njegov vidokrug.

S rukama u stražnjim džepovima, sa žvakačom gumom u ustima i opuškom cigarete — bio je zapažen. U samom početku, prije tri-četiri godine, to mu je godilo. Kasnije je smatrao da je to sasvim normalno. Istina, mnogi ga nisu voljeli, ali su mu možda i zavidjeli. Da, on je bio uvjeren da mu zavide, da mu možda zavide one djevojke koje se nisu usudivale proći mimo njega na povratak iz škole, a možda i stanari zgrada, jer je bio toliko hrapav u pravljjenju nevjerojatnih »podvigâ u liftovima. I onaj čovjek čiju je ženu vrijedao nasred Poljane, a da mu ovaj nije mogao ništa, »zavidio« mu je. Pa i milicioner koji ga nikada nije mogao uloviti.

Dogodio se i ovakav slučaj. Dragan je bio mrzvoljan. Izazivao je prolaznike. Jedan je reagirao, prvo oštvo, a onda pokušavao da Dragana urazim — da ono što nije valja. Upitao ga je i za roditelje. Draganove plave oči odjednom su sijevnule. Njegovi vršnjaci napeto su isčeckivali »onaj« trenutak. Dragan je bio osetljiv, previše plah i samodopadan. Osjetio je da ga pitanja čovjeka »vrijedaju«. Utro mu se u lice, desnom rukom zavrnuo mu košulju: »Dodi ovamo gdje nikoga nema!« — povikao je. A čovjek mu je mogao biti otac.

Čovjek nije gubio žive ni strpljenje. Rekao je: »Ti to ne bi nikada učinio. Želiš, ustvari, da se pred ovima isprsvaš. Ti si zavojuju kavuca. Da si sam na nekom drugom mjestu, ponašao bi se sasvim drukčije.«

Dragan je bio izvan sebe od bijesa. Bio je blijed. Riječ mu je zamrla na usnama, ali još uvijek nije puštao čovjekovu košulju. Kad ju je napokon pustio, izgledalo je da trenutak da je ipak pokoleban. Gledao je svoje drugove, a ovi su očekivali »akciju«. To se jasno vidjelo. Sta će oni kazati ako on sadu ništa ne poduzme?! Pregršt psovki činio mu se ipak dovoljnim.

Znao je on dobro da je i to neki kompromis, pa je zato do-

i njegov podvig

viknuo za čovjekom, kad je ovaj odlazio: »Platit ćeš ti meni, ima vremena! Uhvatit ću te ja!«

To je bila samo jedna epizoda, jedan od mnogobrojnih svakodnevnih slučajeva Draganove aktivnosti. Osoblje svih kinematografa bilo je nemoćno kad bi se pojavitvao »Čelavi«. Ulazio je u dvorane tako da bi odmah bio zapažen: preskakao je redove, šikanirao gledače, dobacivao u lice ženama i djevojkama izraze koji se obično ne navode. Za vrijeme predstave njegove prodorne krikove obavezno bi imitirali neki njegovi »imitatori«.

Malo pomalo, »Čelavog« je upoznao čitav grad. Vjerovao je da je postigao »nešto«. Hodao bi okolo i nitko ga se ne bi smio dotaknuti.

No, jednom se Dragan našao sam, sasvim SAM. Bilo je to u jednom drugom gradu, kamo je morao otići. Sve ono njegovo, ono »veliko«, nestalo je za tren oka, kao da je skinuto s njega. Bio je običan mladić, jedan od tisuća sličnih. Susreo ga je neki poznanik, kojemu se još prije bio »zamjerio«. Neki mogao da se načudi. Odmah mu je sve oprostio. Ali, Dragan nije tako mislio. Vratio se u svoj grad i opet postao »Čelavi« i »glavni momak«. Pravio je i veće izgrede, imao dosta posla s milicijom, sucem za prekršaje i sudom.

A onda, kad se tome nitko nije nadao, Dragan je naprosto nestao. Nigdje ga nije bilo. Mnogi su se početku čudili, a zatim počeli na nj i zaboravljati. Pojavljivali su se neki drugi, ali je sve to bila blijeda Draganova sjenja. Njegovi »momci« i dalje su tumarali gradskim pločnicima i dalje pravili svoje »podvige«, ali je u njima Dragan izlazio iz njihova sjećanja.

Nakon nekog vremena, a ne bi se moglo tačno ni kazati koliko je prošlo, Dragan se opet pojavio. Jedne je večeri došao u kinematograf. Bio je u odjelu. Imao je i kravatu.

Ljudi se u malom gradu često susreću. Neki su susreti upravo »nemovinov«. Nemovinan je bio i susret Dragana i onog čovjeka kojeg je onog dana hvatao za košulju i pokušao se s njim »obraćati«.

»Izvolite — rekao je čovjeku kad je ovaj prolazio mimo njega u redu sjedala. Podigao se da čovjek sa ženom lakše prođe.

Covjek se čudio. Prepoznao ga je, naravno.

Predstava je završila normalno. Gledaoci su izlazili i nitko više nije primjećivao nekakvog obijesnog »žutog-Džeka« ili »Čelavog«.

Susretali su, ustvari, drugog mladića, sličnog onom kakav je bio u onom drugom gradu.

Šta je bilo sa Dragonom? To nikada nije htio kazati. Nitko ga, zapravo, nije ni pitao. To sada više nije ni bilo važno.

J. Čelar

čak. A možda bi se utopila, ne znam. Znam da se ne bi udavila u blatu.

I ovdje je bilo srna prije rata. I jelena je bilo, i pauna, i pagala. Za vrijeme rata sve je to nestalo.

Pridružiš nam se dva mladića. Pozvali su mene i čovjeka-stijenu da se popnemo na Gredu iznad glavnog slapa gdje se goleme gume trstike vijke i ljeskaju na suncu. Išli smo jedan za drugim preko vlažne barijere, zatim smo zagazili do koljena. Meni su hlače sasvim mokre, njih trojica su u kratkim hlačama. Vratio sam se da se presvučem.

Verasmo se opasnom strminom na stjenovitou krhku uzvisinu u srcu vodopada. Stijena je mrvljiva od sunca i vode: kamenje bježi ispod nogu, pada u jezerce što se modri ispod nas. Uspeli smo se potni, zadrhani. Obadi samci ljeplili su nam se na kožu i nemućice nas ujedali. S južne strane Greda je strma, sa zapadne okomita, podložana: stara supljikava sedra. Preko nje su nekad skakali golenii pramenovi rijeke (bože kako li je onda Krka izgledala). Prema istoku i sjeveru Greda uređana u jezerca: Mali golubinjak, Veliki golubinjak. Svuda naoko vijugaju brzaci, zaustavlju se kraj bušenja i tvore ustaje — male plaviceaste lokve u kojima lebde golema jata ribljeg mlađa. To je, čini mi se, od straha pred padom i more i razbjegana rijeka. Verući se kroz guste trstike izgubili smo se: na jednu stranu čovjek-stijena i ja, na drugu dva mladića. Isprepletenost smokvarica, trstike, žutih vrba, bršljana, vrijesa i divoloze — izazvalo je u meni strah od tropskih životinja. A kad pogledam piteme bore i sivi kamen naokolo znam da sam pod sigurnim nebom. Pri svakom koraku cijukalo je lišće trstika, pucala divoliza, bučkala voda. U lokvici punoj ribica, na listu trstike izvija se bjelouška podignite glave. Ceka se da jato primakne pa da jednu po jednu stane gutati. Covjek-stijena joj se lukavno prikrađe i uhvati je prstima tačno ispod glave. Zmija je zinula crvenim necepom i zelenkastim rašljastim jezikom, ovila mu se oko ruke, smotrala između prstiju.

— Koliko si pojela pastrva, zlatovrice? Više ih

NOGOMET

Klupska blagajna prazna

Klupska blagajna šibenskog drugoligaša gotovo je sašvima prazna. Prijedstavljanje protiv varazdinskega »Vrtečke« nje je bio dovoljan ni da se pokrije troškovi putovanja u Borovo. Doduše, tukve vijesti iz NK »Šibenika« stižu u javnost gotovo iz sezone u sezoni i na njih smo nekako navikli. Međutim, u tome i jest zlo. Naime, čini se da bi nadležni faktovi i svi oni koji odlučuju o finansijskim sredstvima trebali jednom da odgovore na pitanje: da li nam je klub u drugoj saveznoj ligi potreban ili nije? Ako nam je potrebn, onda treba da se potrebna sredstva prikupe i da se to uradi već na početku sezone.

Zbog teške finansijske situacije uprava kluba održala je nekoliko sastanaka. Zaključeno je da se broj besplatnih ulaznika smanji na minimum (unaprijed će ih dobivati juniori, članovi uprave i sportski izvjestitelji), pa će se i na taj način u blagajnu »Šibenika« godišnje slići nekoliko stotina tisuća dinara. Pored toga, članovi uprave, neki simpatizeri i igrači poklonili su do sada klubu obveznicu Skopskog zajma u iznosu od preko 250.000 starih dinara. U NK »Šibeniku« vjeruju da će se na taj način u praznu blagajnu već uskoro slići

oko milijun starih dinara.

Na kraju, zabilježit ćemo da je uprava NK »Šibenika« na svome posljednjem sastanku razmatrala i mogućnost organiziranja klupske robne lutrije. Prevladalo je mišljenje da treba organizirati robnu lutriju, jer će se i na taj način dobiti koja stotina tisuća starih dinara. Bilo kako bilo, jedno je izvan dvojbe: ako želimo da NK »Šibenik« ravnopravno učestvuje u prvenstvenim utakmicama, onda mu treba odobriti i sredstva. (B.)

NOGOMET

Napadači se nisu proslavili

Utkmica »Šibenik« — »Borac« odigrana je na stadionu »Rade Končara«. Po toplov i sunčanom vremenu igru je pratilo oko 1.000 gledalaca, a studio je Alija Šestić iz Mostara.

»ŠIBENIK«: Bižaca, Marenici, Friganović Žepina, Miljević, Grgić, Bakmaz, Aralica, Lovrić, Marinić i Ninić.

»BORAC«: Halilović, Stanivuk, Kasumović, Pelc, Alagić, Crnogorac, Timotijević, Agić, Spasojević, Tomljenović i Vrakula.

U osrednjoj igri domaći su bili bolji. Oni su tokom čitave utakmice imali inicijativu u svojim rukama. »Šibenik« je postigao dva zgoditka, a prema prilikama mogli su ih dati bar još toliko. Koliko su igrači »Šibenika« bili premoćni, ilustrira i podatak da su gosti iz Banja-Luke svoj prvi udarac na gol izveli nakon pola sata igre. Narочito povoljne prilike za postizanje golova imali su Ninić, Aralica i Marinić.

»Šibenik« je poveo u 8. minuti. Bilo je to ovako: loptu je pred gol nabacio Grgić. U prazan prostor utrcao je Lovrić i niskim udarcem plasirao loptu u donji desni ugao. Halilović je

bio nemoćan. Na drugi zgoditak čekalo se dosta dugo, a pao je u 81. minutu. Akcija je tekla ovako: nakon kornera, lopta je došla do Bakmaza, koji ju je nabacio pred gol. Na tu loptu naišao je Žepina, koji je pokušao šutirati glamov, ali je lopta pala pred Ninića koji je ispod golmana Halilovića šutirao u mrežu. Tim zgoditkom postavljen je konačan rezultat.

U momčadi »Šibenika« najbolju igru pružili su Grgić, Aralica, Miljević i Marinić, dok su se kod »Borca« istakli Spasojević i Timotijević. Sudac A. Šestić iz Mostara studio je s manjim greškama, ali one nisu utjecale na rezultat. (B.)

OGLAS

Zadružni savjet Opće poljoprivredne zadruge Perković na osnovu člana 99 Sl. list br. 17/61. i čl. 28 Sl. list br. 14/65. te člana 89 i 107 Statuta radne organizacije raspisuje:

JAVNU LICITACIJU

za prodaju sredstava koja čine osnovna sredstva i to:

- Kotao za pečenje rakije sa opremom	kom. 1
- Pisacica mašina	kom. 1
- Štednjak »Goran«	kom. 1
- Stolova	kom. 8
- Stolica	kom. 18

Početna prodajna cijena svih sredstava je: 3.180 n. d.

Javno nadmetanje održat će se u Perkoviću u kancelariji zadruge 15. IX 1966. godine.

- društveni sektor u 7 sati,
- privatni sektor u 9 sati.

Zainteresirani kupci mogu se svakog radnog dana javiti u zadrugu od 6 do 13 sati radi pobližih informacija i razgledanja sredstava.

OPĆA POLJOPRIVREDNA ZADRUGA
PERKOVIC

OD SRIJEDE DO SRIJEDE**KINEMATOGRAFI**

»ŠIBENIK«: američki film »KAT BALU« (do 11. IX)

Talijanski film »NORMANI« (od 12. do 13. IX)

»20. APRILA«: premijera francuskog filma »BRACNI ŽIVOT — ŽAN MART« (do 12. IX)

Francuski film II dio »BRAČNI ŽIVOT — FRANSOAZ« (od 13. do 18. IX)

»TESLA«: domaći film »TKO PUCA, OTVORIT CE MU SE« (do 8. IX)

»GROF MONTE KRISTO« I dio (od 9. do 11. IX)
»GROF MONTE KRISTO« II dio (od 12. do 14. IX)

ROĐENI

Sineva, Jose i Radojke Jurić; Milana, Ilije i Stane Belak; Katarina, Ante i Danice Sirković; Goran, Ante i Zvjezdane Ferrara; Nada, Ante i Ivana Gulin; Vozana, Vladimira i Vozne Rašković; Jagoda, Mate i Ane Sučić; Miroslava, Stipana i Marije Jurić; Ante, Zvonka i Ivana Bačić; Nenad, Josipa i Nediljko Dražić; Joško, Josipa i Andelko Blaće; Branka, Stevana i Darinka Macura; Tome, Rade Mandića i Lidvine Cvitan; Ante, Jure i Marije Ljubić; Vladimir, Slobodana i Mirande Uzelac; Željko, Ante i Marija Je-

lovčić; Dubravka, Ive i Julijane Perković; Jasmina, Marinka i Tonke Mišurac; Zlatko, Marka i Milke Banovac; Žana, Vilima i Anke Jakovljević; Ana, Josipa i Andelke Košorok; Mirela, Jere i Jerke Badžim; Nada, Ivana i Nevenke Skelin; Ljiljana, Ante i Ivana Rončević; Vesna, Mirka i Tone Slavica; Damir, Jeroslava i Branke Lasinović i Snježana, Mira i Divne Slavica.

VJENČANI

Ivan Bogadi i Mirjana Margitic; Danko Špirala i Ruža Jajac; Vinko Slavica i Nevenka Jakovčević; Bogdan Petrović i Ojdana Bakotić; Josko Zorić i Dikta Marasović; Igor Rapanić i Katarina Petković; Jean Boichot i Mirjana Tesolato; Augustin Matijaca i Mirela Mileta

Bumber i Pero Vrtiprah i Biserka Mikulandra.

UMRLI

Marija Gurdon, stara 66 godina; Marica Svetina, stara 92 godine; Ana Zafranović, stara 73 godine i Jelka Marjanović, 54 godine.

SAOBRAĆAJNE VEZE**VLAKOVI**

Za Zagreb u 9.49, 19.08 i 22.42 sati (direktna kola).

Zr Žeograd u 19.08 (direktna kola).

Za Split u 2.46, 6.51 i 14.49 sati.

BRDOVI

Rijeka — Bar (brza)

dolazak iz Rijeke srijedom u 4.15 sati.

odlazak za Rijeku četvrtkom u 21.30 sati

Trst — Dubrovnik

dolazak iz Trsta ponedjeljkom i četvrtkom u 4.30 sati
odlazak za Trst utorkom i subotom u 17. 15 sati (važi do 28. IX)

Rijeka — Bar

dolazak iz Rijeke subotom u 18.15 sati
odlazak za Rijeku ponedjeljkom u 11.15 sati (važi do 26. IX)

AUTOBUSI

Za Zagreb u 19 i 20 sati.

Za Rijeku u 4.15, 8.45, 9.45, 10.50, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 20, 21.30, 22, 23.35 sati.

Za Dubrovnik u 3, 5.30, 6, 8.30, 10, 11, 12 i 23.15 sati.

KOŠARKA**»TEKSTILAC« — »ŠIBENIK«**

56:47

PORAZ VRIJEDAN KAO POBJEDA

U Sinju je odigrana prvera košarkaška utakmica među domaćeg »Tekstilca« »Šibenika«. Susret je odigran pred oko 300 gledalaca, ali atmosfera koja je nalikovala še hrvanju i boksu nego košću, a što su izazvali igrači »Tekstila«.

Inače, ta je utakmica trebala odluči tko će biti prvak J ne regije, tj. da je »Šibenik« bijedio, takvo mjesto bilo pripalo njemu. Ovako je prvi put u ovoj ligi i dalje nepoznat i znat će tek poslije susreta »Tekstilca« »Šibenika« protiv dubrovačke »Juge«. U slučaju da i »Tekstilac« i »Šibenik« osvoje isti broj bodova, odigrat će međusobnu utakmicu na neutralnom terenu. Pobjednik će predstavljati Dalmaciju na finalnom takmičenju prvenstva Hrvatske.

Na utakmici u Sinju sve bilo dobro dok »Šibenik« ne poveo sa 10:1 i 16:3, zapravo s 1:1 domaćina svojom dobrom gromom. Ali, otada pa sve do laska iz Sinja igrači »Šibenik« bili su naprosti šikanirani, osobito Luštica, Škarica i Gul koji su svaki čas ležali na zemlji.

U takvoj igri izvući se sa s 9 poena razlike i zadržati sanse za krajnju pobjedu — ranije je trijumf.

U momčadi »Šibenika« istakli su se Gulin, Škarica, Bogdan i Bujas, dok su potpuno podbili Juras i Luštica.

Suci Miletic iz Splita može odati puno priznanja u stojanju da utakmicu drži svojim rukama, koliko je to moguće, i da je privede kaju.

Za »Šibenik« su igrali: Lakota Crljen, Juras 5, Gulin 17, Bujas 2, Bujas 3, Luštica 4, Škarica 17.

U petak »Šibenik« igra »Splitom« II u Splitu, a u subotu sa »Jugom« u Šibeniku.

Smeđi.

ZAVRŠENO PRVENSTVO DRUGOG SAVEZNOG VATERPOLO RAZREDA ,JUG‘ zaslужeno prvi

U Šibeniku je od 31. kolovoza do 4. rujna održan drugi dio prvenstva Drugog savezognog vaterpolo razreda. Nakon veoma zanimljivih borbi, prvo mjesto pripalo je ekipi dubrovačkog »Juga«, koja je završila natjecanje osvajanjem svih mogućih bodova. Na taj način »Jug« je stekao pravo da se naredne takmičarske sezone bori u elitnom vaterpolu razredu.

Uspjeh Dubrovčana nikoga nije iznenadio, a da se ne slutiti već poslijе prvog dijela prvenstva, koji je održan u Korčuli — kada je »Jug« pobijedio KPK. Predviđeni pozitivni reprezentativac Pokrovčem, »Jug« je u posljednjem trenutku nisu doveli u opasnost svoj povratak u Prvi savezni vaterpolo razred. Pojavačan povratnicima iz Armije Dubrovčem i Pekom, »Jug« će se već dogodine boriti za vrh prve

nacionalne vaterpolo lige.

Plasman ostalih ekipa uglavnom odgovara njihovim realnim mogućnostima. Čini nam se jedino da su Zadrani mogli izbjegi svoju sudbinu — napuštanju Drugog vaterpolo razreda — ali što se tako nije dogodilo krije u fatalnoj neefikasnosti njihovih igrača. Plasman KPK, riječkog »Primorja«, »Bečejja« i »Rivijere« zadovoljavajući je, s aspekta tih klubova. Međutim

PLIVANJE
Plivači na domaku VELIKOG USPJEHA

Trinaest godina PK »Šibenika« urodilo je uspjehom kavkvin se rijetko tko mogao nadati. Puleni trener Duška Klisovića i Velibora Bašića postigli su u ovogodišnjoj plivačkoj sezoni nekoliko veoma zapaženih rezultata: na plivačkom prvenstvu Hrvatske za mlađe juniore, koje je održano na Badiji, osvojeno je šesto mjesto, dok su stariji pioniri izborili četvrtu mjesto u našoj republici. Nešto kasnije, na omladinskom prvenstvu Hrvatske u Dubrovniku, šibenski plivači su osvojili treće mjesto. Konačno, na pionirskom prvenstvu Jugoslavije u Beogradu mlađi pioniri (takmičilo ih se šestorica, pod vodstvom Duška Klisovića) izborili su peto mjesto.

Da je PK »Šibenik« postigao tako zapažene rezultate, u prvom redu treba zahvaliti činjenici što je klub okupio velik broj mlađih ljudi. Masovnost je »izbacila« na površinu kvalitet, te u pravu šibenskog drugoligaša ističu da se od Zvone ZANOVICA, Vitomira JURAGE, Lovorka LAMBAŠA, Zvonka LOKASA, Franke STOJNICA, Radislava KOSTANA, Duška CIKOLO, Gorane BLAŽEVIĆ i još nekih pionira i omladinaca mogu već uskoro očekivati još bolji uspjesi. Tome se nuda i član uprave Silvestar Periša, s kojim smo ovih dana razgovarali o situaciji u klubu.

Da li će volja, talent i zalaganje šibenskih plivača već ove godine donijeti PK »Šibeniku« prvoligaški status? Na to pitanje odgovor će dati prvenstvo II savezognog plivačkog razreda, koje se ovih dana održava u našem gradu. Trener Velibor Bašić rekao nam je: »Treneri su zadovoljni svojim igračima, jer disciplinirano izvršavaju sve zadatke. Mi se nadamo najboljem i učiniti ćemo sve što je u našoj moći da pred našom publikom izborimo prvoligaški status. Bio bi to za sve nas trenutak trijufa.« (D. B.)